

ŽE 46. LETO AKTIVNO IN ODGOVORNO VARUJEMO OKOLJE?

Ekološka delavnica

Foto: Timi Oražem

Učenci naše osnovne šole smo tudi letos izvedli tehniški dan na dan Zemlje. Člani novinarske delavnice so zbrali nekaj gradiva o pomenu varovanja okolja in o ozaveščanju vseh Zemljanov.

Poročilo o raznolikih dejavnostih v delavnicah je v drugem delu našega prispevka.

Vir: Za spominsko knjigo. Karikatura: Marko Kočever, Delo, 22 april 2016

Praznovanje, ki je bilo prvič organizirano leta 1970, je postala globalna mreža v več kot 192 državah po svetu. Prvič so celostno opozorili, naj človek pristopi k okoljskim vprašanjem. Šestinštirideset let kasneje je ozaveščanje o okoljskih problemih dobilo širše razsežnosti. Tako se vse začne. Danes. Tukaj in zdaj.

Danes bodo po vsem svetu začeli saditi drevesa. Tudi v Ljubljani bodo na kar treh različnih lokacijah množico spodbudili k aktivnemu in odgovornemu delovanju v smeri trajnostnega razvoja.

Slogan dneva Zemlje 2016 je: Drevesa za Zemljo.

Do leta 2020, ko bomo ta dan praznovali petdesetič, želi civilna družba posaditi 7,8 milijarde dreves. Vsako na novo posajeno drevo je nov kamenček v mozaiku prizadevanj za čistejšo, bolj zdravo Zemljo in trajnostno naravnano življenje na njej.

Zakaj drevesa?

Drevesa pomagajo v boju proti podnebnim spremembam

Absorbirajo odvečne in škodljive emisije CO₂ iz našega ozračja. Dejstvo: V enem letu en ar dreves absorbira enako količino CO₂, ki ga povprečno proizvede vozilo v 42 kilometrih.

Drevesa nam pomagajo dihati čist zrak

Drevesa absorbirajo neprijetne vonjave in onesnažene pline (dušikov oksid, amonijak, žveplov dioksid in ozon) ter filtrirajo trdne delce iz zraka, ki se nato »shranjujejo« v listih in lubju.

Drevesa pomagajo skupnostim

Drevesa pomagajo skupnostim doseči dolgoročno gospodarsko in trajnostno okoljsko varstvo ter zagotovitev hrane, energije in dohodka.

Posadite drevo in prispevajte k bolj čistemu in zdravemu planetu!

Podarite Zemlji najbolj dragoceno darilo – začnite reciklirati!

Zanimiva dejstva:

- 7000 mobilnih telefonov vsebuje dovolj zlata za izdelavo zlatega prstana.
- Povprečno na leto odvržemo 14 kg oblačil. Z recikliranjem ene majice prihranimo 2100 l vode.
- Z recikliranjem ene pločevinke prihranimo energijo za 3-urno delovanje televizije.
- Z recikliranjem ene tone papirja prihranimo 185 l goriva (približno 4 polne rezervoarje).
- Reciklirana steklenica prihrani energijo za 25-minutno napajanje računalnika. Steklo lahko v celoti recikliramo in se nikoli ne izrabi, zato ga lahko recikliramo vedno znova. Če ga odvržemo v naravo, se ne bo nikoli razgradilo.

Ste vedeli?

- Prvi na svetu so reciklirali Kitajci, ki so že 2000 let pr. n. š. iz odsluženih ribiških mrež izdelovali papir.
- 16 % cene izdelka predstavlja embalaža.
- Samo 1 do 3 % plastičnih vrečk recikliramo. Skupaj z ostalo plastično navlako v oceanih povzročijo smrt 1.000.000 morskih živali na leto.

- 80 % delov vozila je mogoče reciklirati.

Svetovni dan Zemlje 2016 posveča posebno pozornost trajnostnemu razvoju

Trajnostni razvoj je oblika razvoja, ki zagotavlja gospodarski in družbeni razvoj ob hkratnem varovanju okolja, torej vključuje okoljske, gospodarske in socialne vidike. Trajnostni razvoj zadovoljuje potrebe sedanjih generacij, ne da bi ogrozil možnosti prihodnjih generacij, da bodo tudi te lahko zadovoljevale svoje potrebe. Pri njegovem spodbujanju na mednarodni ravni ima OZN ključno vlogo, saj je trajnostni razvoj presečni cilj njenih dejavnosti. Med največjimi izzivi trajnostnega razvoja so podnebne spremembe ter prehranska varnost.

Ogljični odtis je izraz za skupek ogljikovega dioksida ter drugih toplogrednih plinov, ki jih v okolje neposredno ali posredno spusti določeni objekt, naprava, izdelek, proces ali telo.

Posamezniki in organizacije po vsem svetu opozarjajo politike, da ni druge možnosti, kot da radikalno zmanjšamo onesnaževanje. "Ni planeta B," piše na transparentu.

Vsak lahko naredi nekaj dobrega za naše bivalno okolje. **Kakšen pa bo tvoj prispevek?**

Viri:

<http://novice.najdi.si/predogled/novica/2a927f7cc0ed3ad2b4cfbf05cb197121/City-Magazine/Kultura/Svetovni-dan-Zemlje-2016>

<https://www.citylife.si/lifestyle/svetovni-dan-zemlje-2016>

<http://med.over.net/clanek/svetovni-dan-zemlje-2016-posadite-drevo/>

<http://www.mydoctor.si/sl/novice/earth-day-2016-trees-earth>

<http://www.o-sta.com/en/msg.php?id=17175>

[http://www.skupaj-mocnej.si/poglavje/trajnostni-razvoj/;](http://www.skupaj-mocnej.si/poglavje/trajnostni-razvoj/)

<http://www.rtvsllo.si/okolje/podpis-globalnega-podnebnega-dogovora-na-svetovni-dan-zemlje/391303>

POROČILO O DEJAVNOSTIH V DELAVNICAH

Učence 1. razreda (Gašper, Maša, Martin Lenart, Mitja, Nina, Luka, Eva, Ana Marija, Marcel, Vid, Žiga, Niko, Anže, Iva in Zala) sva novinarki povprašali, če poznajo tudi »abecedo« odgovornega obnašanja do virov in okolja.

Si se že kdaj udeležil čistilne akcije?

Skoraj nihče se je še ni udeležil, nekateri se bodo danes prvič.

Pogosto ločuješ odpadke?

Večina odpadke ločuje, nekateri pa so priznali, da jih ne.

Ali si kdaj kupil kakšno stvar, ki se ti je takrat zdela lepa, uporabna, pa je potem nisi niti enkrat uporabil?

Veliko jih tega še ni storilo, nekaterim pa se je to že zgodilo.

Ali veš, kateri dan je danes?

Kljub temu, da so zjutraj povedali, da je danes dan Zemlje, so nekateri na to pozabili.

Če kdaj mami, ati, bratec ali sestra vržejo odpadke v naravo, ali jim rečeš, naj ga poberejo? Če vidiš odpadke, ga pobereš tudi sam?

Dosti jih je odgovorilo, da spomnijo starše, naj poberejo odpadke, ki so ga vrgli. Veliko je takih, ki odpadke poberejo tudi sami. Dosti pa tudi takih, ki jih ne. Razlogi so različni: nekateri starši odpadkov sploh ne mečejo, odpadkov nikoli niso videli v naravi, zato jih tudi niso mogli pobrati, enemu prvošolcu bratca zaradi tega govorita, da bo smetar, ko odraste, zato tega ne počne.

Ali greste na krajše razdalje peš ali z avtom?

Polovica jih gre z avtom, polovica peš, nekateri pa odvisno od tega, kam gredo.

Ali kdaj zavržeš hrano? Katero?

Skoraj vsi so odgovorili, da ne. Dva pa sta odgovorila da. Zavržeta zelenjavo ali jabolko.

Po končanih delavnicah so se prvi razredi udeležili čistilne akcije. Potekala je v okolici šole in na igrišču.

Učenci 2. a in b razreda so bili na dan Zemlje zelo delovni in zgovorni. Zelo dobro so odgovorili na osem vprašanj o varčevanju z viri.

Kako varčujete z vodo?

2. a

Vodo zapiramo, ko si umivamo zobe, pri prhanju in umivanju je poskušamo uporabiti čim manj.

2. b

Nejc: Ko si umivamo zobe, zapiramo vodo.

Kako varčujete z elektriko?

2. a

Ko zapustimo prostor, ugasnemo luč za sabo, čim manj gledamo televizijo.

2. b

Taj in Žan: Ko grem iz sobe, vedno ugasnem luč.

Ali veš, čemu je ta tehnični dan namenjen?

2. a

Da očistimo Zemljo in naše okolje.

2. b

Pia: Da očistimo Zemljo - ta dan se imenuje dan Zemlje.

Ali ste že kupili kakšno stvar, ki se vam je zdela sprva uporabna, lepa in ste potem ugotovili, da je ne uporabljate?

2. a

Da (igračke, oblačila ...).

2. b

Lea: Da, kobilica – igrača.

Ali greš na kratke razdalje peš ali z avtom?

2. a

Večina je odgovorila peš (nekateri gredo tudi s kolesom).

2. b

Ajda, Pia in Jan: Peš.

Lara in Lea: S kolesom.

Laura: Z rolerji.

Taj: Električna rolka.

Kaj doma naredite s hrano, ki je ne pojedete?

2. a

Hrano damo v hladilnik in jo pojedemo kdaj drugič.

2. b

Psom, mucki (da privarčujemo z briketi), konju. Odložimo v kompost ali jo pojedemo kdaj drugič.

Katero hrano največkrat zavržete?

2. a

Ni nobene hrane – vse pojedemo.

2. b

Učenci: Nekaj hrane od kosila, meso, pica, juha.

Učiteljica: Jogurt.

Ali dobiš kdaj oblačila od drugih ali jih ti daš drugim?

2. b

Lea in Ajda: Oboje.

Fiona in Pia: Damo sestrični oblačila, ki mi niso več prav, sestrična pa da nam oblačila, ki njej niso več prav.

Lara: Oblačila damo sorodnikom.

Jaka: Oblačila podarimo Rdečemu križu.

3. razredi so si najprej ogledali film z naslovom *Ločujemo odpadke*. Spoznali so, da je žarnica nevaren odpadek in da se iz gume da narediti še veliko stvari, npr. podlaga za igrišče ...

Povedali so nam, da varčujejo tudi doma. Z vodo tako, da ko si umivajo zobe, jo zapirajo. Z elektriko varčujejo tako, da ko gredo iz hiše, ugašajo luč in namesto klasičnih žarnic uporabljajo varčne. Podnevi ne prižigajo luči, saj je ne potrebujejo. Na kratke razdalje gredo peš, saj s tem ne onesnažujejo okolja. Včasih dobijo že uporabljena oblačila starejših sester, bratov ali ostalih sorodnikov. Oblačila nosijo z veseljem, ko pa so jim premajhna, jih podarijo mlajšim ali jih odnesejo na Karitas.

» ŠE NAPREJ BOMO PRIDNO LOČEVALI ODPADKE,« so nam obljubili.

4. razred

Na naslednja vprašanja so odgovarjali po trije učenci v 4. a in b razredu. Tudi oni so bili zelo delavni.

Kako varčujete z vodo?

4. a

Nina, Žiga in Ana: Zapiramo pipo, povemo odraslim, če pipa spušča, dobro zapremo pipo po prhanju ali umivanju.

4. b

Jakob, Zarja in Čarna: Zapiramo pipe.

Kako varčujete z elektriko?

4. a

Nimamo prižganih luči, kadar sije sonce, in nimamo prižgane televizije, če je ne gledamo.

4. b

Ugašamo luči, kadar sije sonce.

Ali veš, čemu je ta tehnični dan namenjen?

4. a

Da varčujemo in čistimo okolje.

4. b

Da pomagamo planetu Zemlji.

Ali ste že kupili kakšno stvar, ki se vam je zdela sprva uporabna, lepa, nato pa ste ugotovili, da je neuporabna?

4. a in b

Da, igrača.

Ali greste na kratke razdalje peš ali z avtom?

4. a in b

Peš in s kolesom.

Kaj doma naredite s hrano, ki je ne pojedete?

4. a

Shranimo jo za naslednjič, damo živalim, hrano damo v zamrzovalnik.

4. b

Damo v kompost ali hrano naslednjič pojemo.

Katero hrano največkrat zavržete?

4. a

Takšne hrane ni.

4. b

Take hrane je malo.

Ali dobiš kdaj oblačila od drugih, ali jih ti daš drugim?

4. a in b

Da, mi jih damo sorodnikom.

Kaj ste naredili danes na delavnicah?

4. a

Izdelujemo metuljčke, rožice in Miniončke.

4. b

Rožice iz lončkov in pikapolonice.

Petošolci so se odpravili na pot Izlake–Smučidol–Ravne–Krače–Izlake. Ob poti so pobirali smeti, jih ločevali in odvrgli v ekološki otok.

Na Ravnah so izvedli orientacijo v naravi s kompasom in zemljevidom.

8. razredi so se srečali z eno pomembnejših stvari v življenju – prvo pomočjo. Obiskali so jih dijaki srednje zdravstvene šole v Zagorju. Naši učenci so se učili, kako se pravilno drži dojenčka, s kompresijskim povojem povija noge ... Izvedeli so tudi, kako se pravilno meri krvni tlak, s čim ga merimo in da je to zelo pomembno za naše zdravje.

Naučili so se, kako oživljati človeka, to so vadili na napihljivi lutki. Nekateri so se s tem srečali prvič, nekaj pa jih je imelo s tem že izkušnje. Počutili so se odlično, saj so spoznali, kako lahko pomagajo človeku.

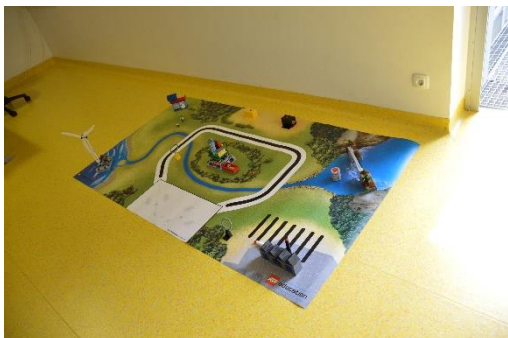

Učenci od 6., 7. in 9. razreda so bili razporejeni v delavnice .

Učenci v **likovni delavnici** so slikali drevesa v različnih letnih časih. Uporabili jih bodo kot sceno za prireditev. Povedali so nam, da delo ni zahtevno in da bi se za to delavnico odločili tudi, če bi lahko sami izbirali.

Pri delavnici Green City so iz lego kock po navodilih zgradili mesto. Iz posebnih kock so izdelali robote, ki upravljajo to mesto. Izdelali so računalniški program, ga namestili v robota in nato so roboti lahko upravljali mesto.

V **ekološki delavnici** so sodelovali učenci 6. razreda in 2 učenki 9. razreda. Delavnico so vodile knjižničarka in predstavnici svetovalne službe. Pogovarjali so se o ekologiji, recikliranju in energiji – delo je potekalo tako, da so sedeli v krogu in vsak je lahko povedal svoje mnenje; naredili so možgansko nevihto in oblikovali miselni vzorec.

Delo je večinoma potekalo v knjižnici, pogovor jim bo koristil tudi v prihodnosti, saj so stvari uporabne in vsakdanje. Delo so si popestrili z igrami. V drugem delu delavnice so izdelali šampiljke in z odtisi polepšali ekološke vrečke za večkratno uporabo (glej prvo fotografijo).

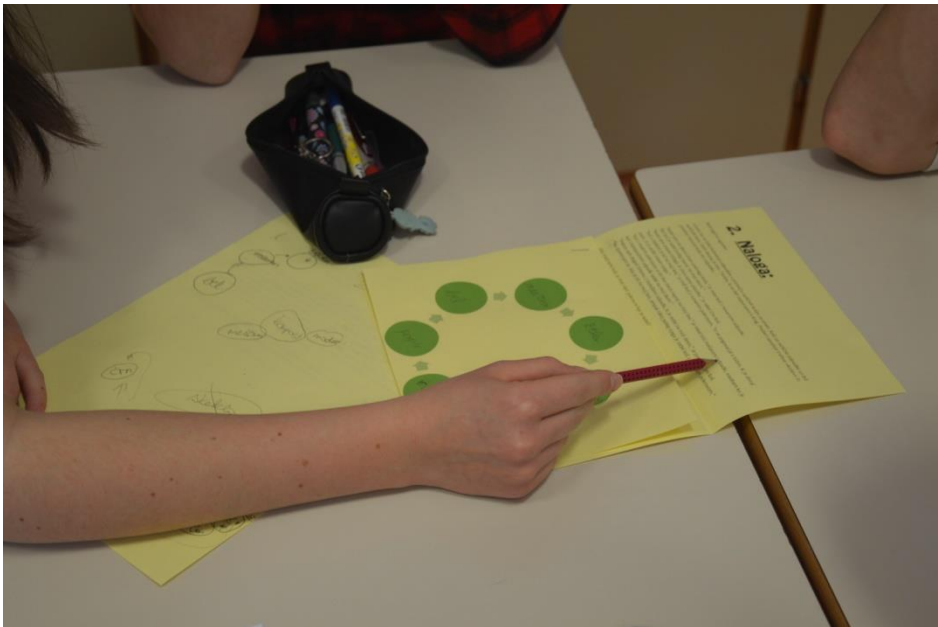
Na terenu so bili tudi pri delavnici **vodotoki v okolici Izlak**. Na začetku poti so ozavestili spoštovanje do matere Zemlje. Odpravili so se proti Kalanovemu hribu in okolici. Ugotovili so, da so vodotoki in njihova okolica čisti in urejeni. Odpadke so pobirali od Orehovice do Medijskih toplic.

Učenci iz različnih razredov so pri delavnici **naravni materiali** sestavljali igro iz lesa. Najprej so iz papirja izrezali črke, ki so jih potem naredili tudi iz lesa. Pri delu so uporabljali škarje, les, papir. Učitelj pa je uporabljal orodja v delavnici. Delavnico sta vodila učitelj Metod Bajde in učiteljica Polona Zakrajšek.

Na začetku so učenci **filmske delavnice** zbirali ideje, kakšna bi bila »zgodba« videospota o naravi in zdravem načinu življenja. Odločili so se za šport, nato pa sta Tilen in Gašper, učenca 9. razreda, napisala oziroma sestavila besedilo. Razmnožili so ga in odšli na snemanje. Najprej na igrišče, potem pa še proti Prhovcu. V film so vključili različne jezike. Učenci so film posneli s pomočjo učiteljice Lučke Drnovšek Pepelnjak.

Učenci pod vodstvom mentorice Vesne Planinc in učiteljice na praksi Špele Ferme so v delavnici **Green peace** v več skupinah reševali uganke, iskali predmete in sestavljali sličice. Tema te igre je bila – seveda – varstvo okolja. Učili so se na drugačen način, saj so bili primorani uporabiti vse svoje spretnosti in veščine; za odgovore so spraševali tudi učiteljice na hodniku. Na koncu so zmagovalci prejeli manjše nagrade.

Novinarji smo bili kot vedno nekaj časa za računalniki (zbiranje gradiva o dnevu Zemlje iz medijev), potem na terenu (beri: pri vseh delavnicah), na koncu pa smo oblikovali tole besedilo. Fotografije smo besedilu dodali doma in v ponedeljek med prosto uro.

Ana Lavrin, Anea Klopčič, Nives Moneta, Lea Pergar,
Nana Pavšek, Nika Hodak, Nika Trebušak in Domen Kučevič
Fotografije: Ana Lavrin, Lea Pergar, Timi Oražem, Nana Pavšek